

1750 Ingeborg Klokkhaugens skjebne

Situasjonen for landet

Elleveårskrigen går mot sin slutt, det er 1719 og Norge er i ferd med å komme seg etter Karl den 12's mislykkede innfall. En periode som førte Norge ut i den ytterste nød. Generalløytnant Armfeldts felttog la Trøndelag i ruiner, mens de berømte karolinere selv måtte bøte med livet i et antall av 3 700 i Tydalsfjellene da Norges naturkrefter tok en skjebnesvanger hevn. - Ikke siden Svartedauden i 1349 hadde gravfølgene mot kirkegårdene vært hyppigere. Pest og utarming reduserte befolkningen til det halve i samtlige Trønderbygder. Trondheim hadde 7 000 innbyggere, mens befolkningen i Norge var 700 000. I Stjørdalsbygdene ble folketallet raskt redusert fra 3 - 4000 til under 2 000. Av de 7 000 i Trondheim døde over 2 000. I tettstedet Stjørdal var det 507 personer høsten 1718, - et år senere var 392 døde.

Middelaldrende bar kontinuerlig kister mot Værnes kirke. I de var det mest gamle og spedbarn. Svært få hadde omkommet som resultat av krigshandlinger. Det var en krig uten skudd. Det var en krig nesten uten trefninger. Det var en krig mot pest, epidemier, utarming, sult og kulde.

Kapellen Jens Nilsøn Parelius

På denne tiden begynte Jens Nilsøn Parelius sin embetsgjerning som kapellan i Trondheim. Med det besegles skjebnen for mange i Trøndelag, blant annet denne histories hovedperson. En mørk tid begynner. Da de fleste trodde de gikk mot lysere tider etter Armfeldt, Karl den 12's og den store nordiske krigs elendighet - brer mørkets svartkledde menn sitt slør over landet, ledet av Romsdalens Syvstjerne med Tomas von Wessen i spissen, puritanismens og moralens far.

Jens Nilsøn Parelius var født på Nesset i Romsdal. Han hadde i utgangspunktet en lysende hjerne som kunne så vel sin juridikum som sin bibel, - men var kjent som en kverulant og lite fleksibel personlighet. Han tilhørte de mørkeste av de mørke.

Ingeborg blir født

Samtidig som Parelius startet sin gjerning - og befolkningen strevde for å overleve, var det korte lyspunkter. Et av disse skjedde blant annet en vakker vårdag i 1719 på Klokkhaugen, en liten plass i Meråker, der skiheisen i dag ligger. Graset hadde begynt å gro, fuglene svedde på oppadgående strømmer fra Kirkebyfjellet, bekkene sildret med livskraftige lyder ettersom isflakene slapp taket og lot seg føre med. Et lite nykk av et skrik lyder fra våningshuset på Klokkhaugen. Gundborg Eriksdatter Klokkhaugen nedkommer med en fager liten pike. Lykkelig står husbonden Lars Olsson Klokkhaugen ved siden av senga og bivåner sin datter, sin egen lykkeblomst. For et kort øyeblikk kan han glemme hverdagens slit og farer. Foran seg ser han håp. I skinnet fra talglyset ligger hans egen alderdomsforsikring.

Klokkhaugen

Dette lyspunktet for en fattig familie ble døpt Ingeborg Larsdatter Klokkhaugen den 22. september i 1719. Hun vokste opp på Klokkhaugen, en liten idyllisk plass. Ifølge matrikuleringen i 1723 er det en liten gård som har skog til "Husbehov", seter på Fundtunvollen - er "*tungbrugt og frostig*" gir 3 lass vollhøy og 8 lass fjellhøy og føder knapt 1 hest, 2 kyr, 1 ungnaut, 2 sauer og 2 geiter. Utsæd: 1/8 td.bygg og 1 td.havre.

Miljøet rundt omkring

Som kapellan i Trondheim spredte Jens Nilsøn Parelius uhygge i sitt nærmiljø. Han var til stor irritasjon for prostens. Blant annet dro han til København og klaget sin nød til øvrigheten over kirkens udugelige overordnede i Trondheim - de var for liberale.

Freden i Fredriksborg mellom Danmark/Norge på den ene siden og Sverige på den annen, samt freden i Nystad mellom Sverige og Russland gjorde slutt på Sverige som stormakt en gang for alle. Menneskene i Norge turde å smile igjen. Ingeborg Larsdatter sprang rundt husene med sitt vakre og lange lyse hår flagrende. På åkerlappen bak fjøset kom de første spirer. Mor Gundborg satt i solsteiken og småpratet med en nysgjerrig guttepjokk. Han lurte fælt på hvorfor mor hans var så tjukk rundt magen. Det vokste og grodde i dobbelforstand på Klokkhaugen det året.

Mens det var liv under utvikling på Klokkhaugen, utviklet Parelius mer og mer tungsinn. Parelius nådde ikke frem i København, men fikk kraftig irttesettelse for å ha reist til hovedstaden uten biskopens samtykke. Dette ga påskudd for prostens - senere biskop Hagerup, til å bli kvitt en plage i sitt prosti, og Parelius ble beordret som prest til Værnes kirke etter den berømte Johan Grøn som døde i 1727. Ei heller på Værnes skulle han slutte med å fremkalle de mørke krefter. Han kom stadig med forordninger ovenfor sin menighet, og var konstant i rettsmøter. Hans forhold til lensmannen Hans Friis var som katt og hund.

Broren dør

En ny vår puster sin mildhet innover Stjørdalen. Ingeborg Larsdatter Klokkhaugen er 10 år gammel, og flere barneføtter tripper med innover mot Fundsjøen og setra den sommeren. Familien Klokkhaugen hadde kommet seg etter karolinernes herjinger. Barneflokken økte. Men Klokkhaugen skulle heller ikke gå fri for barnedødelighet. Ulykken rammer familien ved at Ola - som er to år yngre enn Ingeborg - dør i 1729 åtte år gammel. - Det var bare slik. En fattig strevsom familie hadde ikke krefter eller tid til ettertanke.

Puritanske holdninger dominerer

Selv om en følte at storpolitikken slapp taket og en nok var kvitt en byrde i form av mindre krigsskattlegging, så senket det seg en annen ufred over bygdene. De geistlige og embetsveldet stod i stadige maktkamper, og mørkets makter innførte forordninger til dempelse av livets få gleder. Respekten for kirken var stor, og en fulgte lydlig herrens bud, selv om det kunne bli i meste laget med nøysomhet.

Kun visse klesdrakter kunne brukes. Herredstyret innførte forbud mot kaffe. Den var forbeholdt byfolket. Ved dåp og begravelse skulle det kun serveres mat til utabygds gjester. Skulle en arrangere bryllup fikk en kun ha 34 gjester over en dags feiring. En kunne søke om feiring for neste dag, men da bare for 16 gjester. Og feiringen måtte avsluttes allerede Kl 12 på formiddagen. Livets glade stunder var ikke enkle under Jens Nilsøn Parelius.

Ungeflokken øker

Det er 1735 - og eneste gutten som fikk vokse opp, han Litj-Ola blir født. Ingeborg er nå 16 år gammel, og tar sin naturlige del av byrdene og ansvaret på gården. Ofte i lag med faren på slåttonn på myrene innover fjellet ved Blåstøyten eller jakter byttedyrene ved soloppgang i tregrensen oppunder Kirkebyfjellet. Overlevelsen skjer med basis i tålmodighet, og livsrytmen følger sola. Selv de minste barna må opp klokka 4 for å tenne opp. Likevel, barnelatter lager ekko over Stjørdalselva i det de første solstråler treffer mønet på låven. De har blitt 7 til dugurs på Klokkhaugen det året.

Husbonden dør

Vi skriver 1738. Norge/Danmark får anledning til å roe seg ned krigspolitisk, men de geistlige slåss fortsatt med embetsveldet om makten. Allmuen taper. For familien på Klokkhaugen skulle det komme til større tap. Lars, husbonden blir syk og dør, 40 år gammel. Gundborg sitter tilbake med en stor ungeflokk. Ingeborg, som nå er 19 år overtar mye av morsrollen. Livet må gå videre. Kampen for å overleve blir ikke mindre.

John Pedersøn Ytterøien

I 1739 kommer den 26 år gamle John Pedersøn Ytterøien hjem etter avsluttet 8-års tjenestetid i det militære, slik de fleste bondesønnene måtte. Hvert år måtte de ulike gårder utover bygdene stille med 1 gutt til militærtjeneste. Dette økte drastisk under Fredrik den 4's siste regjeringstid, hvor danskekongen øynet muligheten for å sette Sverige ordentlig på plass etter at hans søskenbarn og fiende Karl den 12 hadde falt. Da John kom hjem til Stjørdalen var han en av 6 000 bondegutter i landet som vendte tilbake for å begynne sin andre etappe her i livet. Et håp om gård og grunn.

John Pedersøn er kun 6 år eldre enn Ingeborg. Ingeborg står nå frem som en vakker fjellblomst under Fonnfjellet. Hennes vakre hår står så fint til naturens samspill, der årstidenes skiftninger og viltets vandringer dominerer hverdagen for bøndene øverst i Stjørdalen.

Naturen her er både karrig og nådeløs. Det måtte høstes av ulike kilder.

Kirkens smålighet

På Værnes prestgård er Jens Parelius i en krangel med salige enkefru Hr.Grøn. Det dreier seg om en seng som presten vil bli av med. Småligheten rår i det pietistiske system. Bygda lir av mismot gjennom skremsel og trussel om all verdens mørke makter. Stadige avstraffelser fra øvrigheta tærer på. Allmuen går sine to-tre mil til nærmeste kirke hver søndag for å få trøst og hjelp. Men hvor er han Gud ? Er det bare tomme ord. Vi følger hans bud, men livet farer likevel så hardt med oss.

Kampen for livet oppover Stjørdalen

Livet føles så altfor mange ganger urettferdig. Slik også for en arbeidsom sliterfamilie lengst inne ved svenskegrensen, hvor de måtte flykte til fjells med jevne mellomrom når svenskene falt inn over landet på sine tokt, eller andre felttog tok seg til rette. Det ble aldri fred oppover Stjørdalen. Knapt noen annen del av landet har hatt så mange plyndringstokt på besøk som bygdene i Midt-Norge. Ulykkene kom med jevne mellomrom. Helt fra Olav den Helliges tid og nå frem mot EU-kampen, har bøndene i Stjørdalen strevd for selvstendighet og fred. Men de fikk som oftest det motsatte.- Likevel ble de værende i fjellbygda. Denne plassen som gjennom sitt navn hadde bevisført sin berettigelse gjennom svensken fra Jämtland som først slo seg ned i Meråker, og som dro til en by ved havet for å selge sine produkter en dag. Der fikk han klar beskjed fra kjøperne om kvaliteten: "*Reis hjem og dyrk mer åker*" (= Meråker).

På den karrige lille plassen oppi dalen sliter Gundborg og Ingeborg for å holde liv i familien, som består av fullt av småjenter og han Litj-Ola på 4 år. Klokkhaugen trenger nå sårt til et voksent mannfolk. Den dimmiterte soldaten John Pedersøn trenger arbeid og livsgrunnlag. John gifter seg derfor med enkefrue Gundborg som er over 20 år eldre. Gjensidige livsforsikringer er viktigere enn alder.

Et forhold oppstår

Naturen rundt Klokkhaugen spiller på mange strenger. Ras har tatt med seg deler av bygda, og Stjørdalselva flommer rett som det er over, og legger dalbunnen under vann. Klokkhaugen går fri der den ligger på en kolle mellom Gudå og Meråker. Men Klokkhaugen skulle ikke bli spart. En annen type flom gjør seg gjeldende, nemlig en flom av kjærlighet mellom stefaren John og eldstedatteren, Ingeborg - hvis aldersforskjell var kun 6 år. Dette båndet vedvarer, men uten at mor Gundborg eller de andre oppdager noe. Tjenesten inne på setra ved Fundsjøen går på omgang mellom mor og datter, og den nye husbonden John bytter på arbeidsoppgavene nede i dalen og nødvendig slått inne ved setra.

Årene går - dobbeltlivet fortsetter. Våren gir inspirasjon, sommeren på setra gir glede og høsten gir de to elskerne ly i mørke. Det måtte gå som det gikk. Vinteren 1748 begynner å slippe taket, fjellrypene sparker unna den siste kornsnøen for å finne fornyet trygghet mens

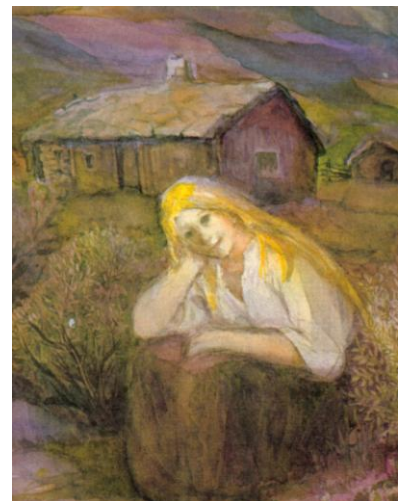
skifte av fjær og farge pågår. For Ingeborg Klokkhaugen sparker det også, men det innbyr ikke til trygghet. Mor Gundborg klager over at Ingeborg er så mutt, holder seg mye for seg selv - er det noe i veien? Ute begynner istappene fra taket å bli syltynne. Det drypper kontinuerlig gjennom natta også. Frostene er i ferd med å slippe. For Ingeborg drypper det fra øyenkroken nettene igjennom. Dørene i uthusene er ikke lenger så stive - de gir fra seg knirkende lyder når fønvinden fra Kirkebyfjellet tar tak. Plutselig lyder et kraftig smell når døra til uthuset gir etter og blåser opp på vidt gap. En gauk svarer i lia ovenfor Klokkhaugen. Reven skvetter til ved hønsegården og løper tvers igjennom en stor sølepytt, redd og blaut. Ingeborg skvetter og til i halvsøvne, også hun er redd, også hun er blaut, kaldsvetten renner. Når Ingeborg taler med John sier han bare: *"Ti - og døy det med gråt"*.

Ingeborg nedkommer med en sønn

Dagene går, de brune flekkene blir større i sørhellinga, fuglene kjemper om reirplasser og gåsungene skyter fart. 2.påskedag er det fred over Klokkhaugen - de fleste er dratt til kirken. Ingeborg har gått inn på låven. Sola varmer. Ingeborg gir der og da liv til en liten gutt. Spedbarnsgråt blander seg med skriket fra en skjære på frierfötter. Ingeborg tar et tak med høyre hånd rundt guttens hals - livet ebber ut før det fikk sjansen til å begynne. Svetten driver - halmen blir fuktig og avgir en tung eim. Ingeborg svimer av, men blir vekt til live av de første humler som surrer i vårsola. Etter noen timer blir Ingeborg sterk nok til å løfte barneliket opp i et lite skrin som hun gjemmer under noen vedstabler på låven.

Tunge dager

Dagene blir tunge, men tidlig vår gir tidlig seterdrift - og Ingeborg får sjansen til å slappe av alene for å samle krefter og pleie sin psyke. Det blir en tøff tid. Seterhuset er rått og utett. De skulle ha bygd nytt, for trøndersommeren slår heller ikke det året feil. Det blir mye regn. Myrene er ekstra blaute. Det blir dårlig med søvn. Samvittigheten gnager. Hver fjortende dag bytter hun budeiejobben med sin mor. Kreftene kommer sakte men sikkert tilbake på samme måten som fjellet vinner styrke utover høsten for å forberede seg på neste styrkeprøve - vinteren. For Ingeborg er dette skjebnens ironi. Uten at hun da vet det, forbereder kroppen seg til den samme styrkeprøven, - men med helt andre følger.

Det er ikke så mange som bor i Meråker på denne tiden. Omgangen med folk er sjelden. En og annen tur ned til Stjørdal blir det, men for det meste går livet sin vante gang vekselvis hjemme og på setra. Familien samler seg til mørketiden - dobbeltspillet fortsetter, og mor Gundborg fatter ingen mistanke. John og Ingeborg tar siste økt på setra før vinteren. Høyet skal bringes til gårds på den første snøen. Forvinteren kommer med kalde gufs fra Fonnfjellet, naturen pakker seg inn under fellen, det samme gjør John og Ingeborg på setra. Det kreves mer for å holde varmen.

Jula 1748

På Værnes buldrer Jens Parelius frem sitt budskap om budenes betydning og følger. Moralens vokter lar folk nærme seg jul med skrekk og advarsel. Kirkens holdninger og formangivelse kan ikke være kald nok. Tross dette lager allmuen jul på sin måte. Det er ikke noe budskap eller juletre eller gaver. Det er kun meget korte dager. En har god tid. Vanlig rutinearbeid fra grålysningen ved 9-tiden til kvelden kommer ved 3-tiden. Noen få timer foran oven. John reparerer noe seletøy. Kvinnfolkene myser i det dårlige lyset og stopper noen sokker, eller tilpasser en bukse for n'te gang. En mindre unges tur til å arve. De av ungene som er hjemme pusler med sitt. Det smeller i ovnen, og tømmerveggene svarer med sin knirking ettersom temperaturen forandrer seg. Julen gir glede for fattigfolk og. De vet at sola snur. De har noe å se frem til. *"Oih - kor godt det skal bli til sommeren - da skal vi springe innover fjellet, fiske og eta småfisk på flatbrød med godt setersmør"*. Men ikke Ingeborg. Hun tør ikke tenke så langt. Hun vet hva som er på gang. *"John, skal vi gå en liten tur"*

Så vandrer et par av sted langs den smale hesteveien. Det er jula 1748. Det er måneskinn, det knirker under skoene og himmelen viser sine tegn blant millioner av stjerner. Plutselig et kraftig stjerneskudd mot sør. Er det et varsel? Det er John Pedersøn Klokkhaugen, 35 år gammel som går kveldstur med sin stedatter Ingeborg Larsdotter Klokkhaugen, 29 år. Ingeborg griper John i armen, stanser han brått med et rykk. Hun har mannen seg opp. For Ingeborg blir samtidig hundrevis av snøkrystaller på skaresnøen til tusen - de glir over i hverandre og så er det kun et krystall. Det er dråpen fra øyet. Det blir ikke sagt noe. Slik står Ingeborg med bøyd hode og gråter ned i veien. John skjønner, han sier: *"Ti - det får bli med tårer denne gangen også"*. John går tilbake og går til sengs. Ingeborg har ingen steder å gå.

Vinteren går mot slutten

Den vinteren var John stadig til fjells på småviltjakt. Han dro tidlig og kom seint hjem. Det var en spesiell stemning i huset. Men Gundborg hadde som vanlig så meget å henge fingrene i at ho ikke merket noe spesielt. Slik gikk vinteren. Våren kom og det ble ledigere på alle måter. Større muligheter til bevegelse. Ingeborg holdt seg for seg selv, og ville gjerne være på setra. Til og med under midtsommersfeiringa.

Ingeborg føder tvillinger

14 dager etter midtsommers, 1749 var Ingeborg alene på gården - de andre var på setra. Det var stekende varmt - og meget lummert, svetten kom med jevne mellomrom. Ingeborg gjorde seg klar på låven. Det surret alle slags lyder fra tusen insekt som var ekstra urolige i sine bevegelser. Svalene fløy lavt. Enkelte småfugler ga varsellyder. Vinden rusket i de to hesjene bak låven - Ei stor ørn kom - sirklet over gården et par ganger - og forsvant. Alt dette så Ingeborg mellom de ujevne sprekkene i låveveggen der hun lå i halmen og ventet. Hun var redd - veldig redd.

Denne gangen kom det ikke en unge, men to. Ingeborg fødte denne ettermiddagen i halmen tvillinger, to pikebarn. Ho la høyre hånd rundt den ene ungens hals og den venstre rundt den andre ungens hals. Så klemte ho til - ute var det plutselig blitt helt stille. Ingeborg strakte seg, så litt ut og lyttet. Det var ikke en lyd. Insektene var borte. Fuglene likeså. Hva var dette - det var nifst - hva har jeg gjort - hva skjer ? Det ene barneliket smiler. Ho er livredd. Så svimte ho av. Ti sekunder etterpå kom de første store tunge regndråpene, så økte regnet i intensitet - og himmelen ble svart og tung. Gårdstunet ble lagt i mørke. Så slapp Tor hamrene løs med bulder og brak.

Etter noen timer kom Ingeborg seg såpass at hun klarte å få lagt tvillingene i det samme skrinet som hun brukte året før, og på nytt gjemte hun det under noen planker innerst inne på låven. Hun var alene noen dager, mens hun klarte å samle krefter. Deretter avløste hun mor si på setra.

Ryktene begynner å spre seg

Dagene gikk. Forsommeren hadde vært varm. Juli kom med tørt men lummert vær, korte tordenbyger på ettermiddagen og mengder med mygg. Det var nok ikke bare myggen som plaget Ingeborg i juli og august. Nede i bygda gikk livet sin vante gang. John fikk inn høyet, og ga seg til å slå gras innover myrene. Ungene hjalp til, eller tok seg gjeterjobber innover på setrene. Lokkene ga gjenlyd innover dalene. Nede i bygda var andre signaler på vandring.

En dag i august kom ei nabokjærring på besøk til Gundborg. Det var sladder i bygda - og Gundborg fikk vite hva det ble snakket om. Gundborg ville først ikke tro på naboen, men hadde ikke annet valg enn å dra inn på setra for å konfrontere Ingeborg. Det kom til et rivende oppgjør - stemmer forplantet seg mellom høene, fuglene sluttet å synge, en elg strekker hals, et lemen piler vettskremt innunder slipsteinen - en jeger langt unna hørte kjærringnål og tok i veg for å se om noe hadde skjedd. Ingeborg blånektet hardnakket. Men mor Gundborg gikk på. Til slutt rev hun opp blusen til dattera, og klemte brystene slik at det kom melk. Slaget var tapt for Ingeborg.

Skrifting foran presten

I den tiden - med all svartmaling fra prest Parelius - var Gundborg indoktrinert gjennom synd og forbannelse, og ho krevde at dattera straks skulle begi seg til Værnes kirke for å skrifte. Selv om det var 212 år siden reformasjonen, var visse kirkelyder fortsatt preget av katolisismen.

Hvordan Ingeborg tok seg til Værnes er uvisst, men det er mest sannsynlig at hun gikk de 4 milene. En tung vandring for den arme ulykkelige kvinnen. Parelius fant henne sittende på kirketrappen en tidlig morgen i august. Han strøk henne over det vakre håret og sa: "*Hva feiler deg, mitt barn, har du begått hor eller mord*"? Så skriftet hun for presten, fortalte om sin misgjerning, onde samvittighet og fredløse tilstand.

Det ble straks sendt bud på lensmann Friis. Likeledes ble det sendt folk til Meråker for å hente

John. - Ingeborg og John ble låst inne på Husby i påvente av høsttinget på Tangen i september. (Tangen = noen hundre meter nord av jernbanestasjonen på Stjørdal)

Høsttinget på Tangen

Den 23.september 1749 ble høsttinget avholdt og administrert av den "kongelige Majestets fogd i Stjør-og Verdalen, herr Peter Arnet. Saken ble fremmet, men dommen ble utsatt til neste dag. John Pedersøn Klokkhaugen avga en hel og full tilståelse om sin brøde. Som vitner var innkalt mor Gundborg, Siver Rønningen, Ole Krogstad, Ole Nyhus og John Kirkeby. Rønningen og Kirkeby var Ingeborgs onkler på farsida. Etter en natt som måtte fortone seg urolig og søvnløs for stakkars Ingeborg, vandret de over til rettslokalet for å motta sin dom tidlig om morgenen den 24.september 1749. -

Dommen

Dommen lød: "*Thi anseer denne ret Ingeborg Larsdatter skyldig at hun for saadanne begagne grove misgjerninger, bør at miste sit hoved og høyre haand med en øks, som sættes paa stage, og kroppen, naar hovedet og haanden er avhugget, at kastes paa ild og opbrendes, samt hendes hovedlod til hans Maj.Kongen at være forbrudt*". - John fikk samme dommen for "blodskam", hvor dommeren anklaget John for ikke å ha frarådet Ingeborg sin gjerning - samt skjulte sin misgjerning og lot det skje på nytt.

Forsvareren, William Wessel fra Tangen holdt en tale, men den førte ikke frem. Ca.to måneder senere, den 27.nov ble saken fremmet for overretten i Trondheim. Denne opprettholdt dommen. Den eneste kommentaren fra Ingeborg og John var: "*Vi stoler på Kongen i nåde*".

Langøra utenfor Værnes

Det ble lange og tunge stunder for Ingeborg og John, og ikke lettere for Gundborg og barna på Klokkhaugen. Det ble bestemt at henrettelsen skulle foregå på Langøra den 17.mars. (Det skulle bli den siste henrettelsen på Langøra) - Langøra ligger langs E6 og blir skjært i to av rullebanen på Værnes flyplass. Langøra hadde blitt benyttet siden 1614 da Henrik Meråkerfinn ble henrettet for trolldom.

Det var slik i den eldre tiden at henrettelser vanligvis ble fullbyrdet på det stedet hvor forbrytelsen hadde funnet sted. Men utviklingen førte så til at Langøra ble benyttet som eksekusjonsplass ut i fra bestemmelsen i en kristen rett at grove forbrytere eller de som tar sitt eget liv skulle gravlegges "der hvor sjø og grønn torv møtes".

Et tog av steinansikter

Etter noen ubarmhjertige måneder kom dagen. Det var et langt tog som beveget seg sakte utover Langøra. Parelius hadde bestemt at årets konfirmantkull skulle bivåne det hele. - Først gikk lensmann Friis og andre fra øvrigheta. Deretter Parelius og de geistlige. Så kom Ingeborg

og John med fullt av voktere på hver side. Ingeborg sang kontinuerlig salmer. Deretter kom konfirmantene, mor Gundborg og annen slekt. Til slutt et tog av beordrede tilskuere. Det var en rekke med steinansikter, ledet av det mørke sinns menn. De beveget seg meget sakte i vårsola. Trærne stod nakne. Det rusket litt i fjorårgresset. Sjøen lå blank og stille. Plutselig fløy en liten flokk med hvite måker opp og over følget. Dette var fugler som ikke var vanlige oppe i fjellbygda, så Ingeborg undret seg: *"Hvilke fugler er det ?" - "Det er de gode engler som skal bære deg hjem til Abrahams skjød"*, svarte Parelus.

Det flammert godt fra et kjempestort bål ved strandkanten. På skafottet stod skarpretter Johan Casper Øhlsen - han var iført røde klær fra topp til tå, blodets farver, men på hendene hadde han hvite hansker. Kanskje en symbolikk fra Pontius Pilatus. Han var meget nervøs. Han hadde en jobb å utføre - en jobb for at de mørke makters syndetro skulle seire. Rundt bålet sprang "rakkaren" - som var alle onde makters redskap. Han hadde som jobb å gjelde alle dyr i bygda, drepe og fjerne det øvrigheta bestemte. Han satte opp galger, parterte likene, satte hodene på staker og brente likskrottene. Han gjorde det ingen andre ville. De voksne skremte sine unger med "rakkaren" - han var den laveste av de lave på den sosiale rangstigen.

Henrettelsen

Ingeborg var den første som ble ført opp på skafottet. Hun hadde frabedt seg bind for øynene. Alle samlet seg rundt. Mor Gundborg lå på kne og ba stilletende om tilgivelse. Det eneste som hørtes var Ingeborg som ba om at det ikke måtte søles på hennes lange lyse hår. Det var meget vakkert. Deretter la ho rolig hodet på blokken - Johan Casper Øhlsen løftet den store øksa, - Parelus messet og bad om tilgivelse på sin måte - men for hvem? Lensmann Friis ga sitt tegn - og øksa falt tungt ned. Ingeborgs kropp gjorde noen små rykk - hodet ble liggende i en stor kurv foran blokken med gullhåret lett blafrende. Ingeborg Larsdatters liv var slutt, 31 år gammel. Et offer for de mørke sinn.

De hvite fuglene var forsvunnet. John ble så meget kjempende og motstridig ført opp på skafottet. I stor gråt ble hodet hans tvunget ned på blokken - ei stor svart kråke fløy skrikende over tilskuerne - det siste han kjente var varmen av blodet fra Ingeborgs hals.